

1993-1996

TRIGODI[EN STATISTI^KI IZVE[TAJ ZA RABOTATA NA YOY TELEFONOT ZA DECA I MLADI PRI PRIVATA DETSKA AMBASADA

1. BROJ NA POVICI I RAZGOVORI

- VKUPNO ZA SEKOJA GODINA I SPORED POL I VOZRAS:

Tabela br.3

GODINA	BROJ NA JAVUV.	BROJ NA RAZG.	POL		GOD DO 12 VOZRAS	OD 13-18	NAD 18G.
			M	@			
1993-1994	3769	3033	537	2126	471	2192	370
1994-1995	4609	2610	136	2291	339	2088	183
1995-1996	990	416	88	222	22	279	115
<u>VKUPNO</u>	9368	6059	761	4639	832	4559	668

Od ova tabela mo`e da se zabele`i deka se izvr{eni 6059 razgovori, od koi najgolem broj se vodeni so deca i mladi na voзраст od 13-18 godini (75,24%) i toa 76,56% deca i mladi od `enski pol i 12,55% od ma{ki pol.

2. MOTIVI ZA JAVUVAWE IZRAZENI VO PROCENTI:

Tabela br.4

VID NA MOTIV	1994-'95	1995-'96
ME\UPOLOVI ODNOSI	54.7 %	46.1%
LI^NI	14.0 %	16.0%
SEMEJNI	8.7 %	10.2%
NASILSTVO	3.5 %	8.8%
KOMBINIRANI (zavisnosti i dr.)	6.0 %	6.9%
U^ILI[NI	4.9 %	4.5%
DRUGI	8.2	7.5%

Od ova tabela mo`e da se zabele`i deka vo 1995/96 godina, vo sporedba so minatite, imame porast na procentot na javuvawa na deca i mladi so slednive problemi: li~ni (intimni), semejni, nasilstvo i zavisnosti. Nasilstvoto (~itaj:

zloupotreba na decata) od 3,5% e zgolemeno na 8,8%, ili za 5,3%. Izrazeno vo brojki, vo 1994-95 g. vkupno se izvr{eni 91 razgovori povrzani so nasilstvo, a vo 1995/96 god. izvr{eni se vkupno 36 razgovori za istiot problem ili izrazeno vo procenti, za 5,3% zgolemen e brojot na razgovori povrzani so nasilstvio vrz deca i mladi.

Isto taka se zabele`uva i zgolemuvawe na procentot na razgovori povrzani so problemi so zavisnostite i toa: od 6,0% vo 1994/95 g. zabele`uvame vo 1995/96 god. poka~uvawe na 6,9%.

REZIME NA GODI[NITE IZVE[TAI

1. Od dosega{nata rabota voo~uvame dve globalni tendencii:

- Vo rabotata na YOY telefonot vo periodot 1993-1994 i 1994-1995 se zabele`uva osamenost, otu|enost i agresija kaj decata i mladite.
- Vo rabotata na YOY telefonot vo 1995-1996 se zabele`uva nasilstvo (verbalno, fizi~ko, seksualno ...) i zgolemuvawe na procentot na razgovori povrzani so problemot so zavisnosti.

2). Spored mestoto na `iveewe na javuva~ite, naj~esto decata i mladite se javuvaat od: Skopje, Bitola, Prilep, [tip, Kumanovo, Ko~ani ...

3) Od vkupno 6059 razgovori, 76,5% ili 4639 bile deca od `enski pol, no za razlika od 1994-'95 godina koga vkupno se javile 5,2% deca i mladi od ma{ki pol, vo 1995-'96 godina procentot e zgolemen na 21,15%.

4) Spored vozrasnata struktura na javuva~ite, najgolemiot broj na deca i mladi od vkupniot broj razgovori e 75,24% na deca na vozrast od 13 do 18 godini, ili izrazeno vo procenti, vo 1993-'94 godina, od ova a vozrasna grupa se javile vkupno 72,27%; vo 1994-'95 g. od ova a vozrasna grupa deca se javile vkupno 80%; dodeka vo 1995-'96 godina e 67%. Toa uka`uva deka i drugite vozrasni grupi na deca i mladi stanuvaat pootvoreni za razgovor.

5) Glavna karakteristika na motivite za javuvawe na YOY telefonot vo 1995/96 godina, sporedena so 1994-1995, godina e zgolemuvaweto na procentot na motivi za razgovor povrzani so nasilstvo od 3,5% na 8,8%. Vkupno dosega na YOY telefonot se izvr{eni 127 razgovori povrzani so nasilstvo (fizi~ko, seksualno, verbalno...) no, vo ramkite na Ambasadata imame i prijavi za nasilstvo vrz decata (26) od koi 18 se

odnesuvaat na seksualna zlorupotreba na deca, a ostanatite (8) za psihofizi~ki maltretirawa od strana na nastavnici, roditeli i vrsnici.

6) Aktivnosti {to Ambasadata gi prezema za razre{uvawe na problemite so koi se sre}avaat decata:

- razgovori na YOY telefonot za deca i mladi i li~ni kontakti na javuva~ite so volonterite na YOY slu`bata (psiholo{k}o sovetuvali{te);
- psiholo{k}i rabotilnici so deca i mladi;
- detski rabotilnici - kreativno koristewe na slobodnoto vreme;
- seminari, trkalezni masi, tribini povrzani so zavisnosti, prevencija od sida, nasilstvo, zlorupotrebi na decata.

Organizacija na rabotata

YOY telefonot za deca i mladi, od 1993 do 1995 godina be{e otvoren sekoj raboten den od 08 do 20 ~asot. Od Januari 1996 do denes toj raboti samo po ~etiri ~asa sekoj den, od 16 do 20 ~asot osven sabota i nedela. Skratuvaweto na brojot na rabotnite ~asovi na YOY telefonot be{e neminovno poradi ukinuvaweto na ednata od dvete telefonski linii na Ambasadata, od strana na PTT, poradi neplateni telefonski smetki. Poradi toa, ve}e cela godina brojot 091 365 460 do 16 ~asot Ambasadata go koristi za ostanatite proekti i aktivnosti, a po 16 ~asot isclu~ivo kako YOY linija.

Na YOY telefonot de`uraat volonteri od razli~ni profesii: psiholozi, lekari, pedagozi, socijalni rabotnici i studenti. Od oformuvaweto do denes vo proektot bea vkluceni nad 30 dobrovolci.

Principi

Najgolem broj od razgovorite se odvivaat po pat na telefonski razgovor. Javuva~ite koi ne sakaat za svojot problem da zboruvaat preku telefon, imaat mo`nost za razgovor vo prostoriite na Ambasadata, so odnapred zaka`an termin. Voobi~aeno od javuva~ite barame da se pretstavat samo so ime, vozrast i mesto od kade se javuvaat. Dokolku sakaat da bidat napolno anonimni, toa go po~ituvame.

Principot na raboteweto se sostoi vo davawe odgovori na telefonskite povici, osobeno koga decata i mladite se javuvaat za odredeni informacii, pra{awa i sl. Koga stanuva zbor za problem, bolonterot nikoga{ ne nudi re{enija nitu sugerira, tuku zaedno so javuva~ot se razgleduvaat mo`nite alternativni. Pri toa ne se osuduvaat

postapkite na licata koi se javuvaat. Do re{enija na problemot doa|aat samite javuva~i. Nekoi od devojkite i mom~iwata dolgo komuniciraat so volonterite, ponekoga{ i so meseci, duri i otkako problemot }e e nadminat. Dokolku vidot na problemot e nadvor od mo`nostite za re{avawe, se bara medicinsko mislewe za tretman i go prosleduvame do medicinski ustanovi, organizacii, stru~ni lica i specijalisti koi profesionalno se anga`irani na soodvetnata problematika.

Obuka na volonterite

Podgotovkata na dobrovolcrite i principite na rabota se utvrdeni so poseben pravilnik za rabota na YOY telefonot. Organizirani se pove}e predavawa, kako sostaven del od obukata.

Sorabotnici

Centar za zavisnosti - Dnevna bolnica vo Kisela Voda, Nevropsihijatrija za deca i mladi - Medicinski fakultet, Detska klinika, Institut za socijalna politika i socijalna rabota, Pedago{kite slu`bi vo u~ilitata, Mediumite, Policiskite stanici, pove}e specijalisti od razli~ni oblasti i dr.

Stru~ni sorabotnici i edukacija

Za volonterskata slu`ba na YOY telefonot za deca i mladi pri Prvata Detska Ambasada vo Svetot redovno se organiziraat kursevi na obuka koi sodr`at teoretski i prakti~en del. Obukata se izveduva sekoja nedela po dva ~asa, a ja vodat stru~ni lica:

- Od poraki za neprifa}awe kon aktivno slu{awe.** Prof. Dr Olga Murxeva [kari];
- Funkcijata i ulogata na YOY telefonot za deca i mladi pri Prvata detska Ambasada vo Svetot"Me|a{i".** Prof. Dr Nikola Sofijanov;
- Deca autsajderi.** Docent Dr Marija Donevska;
- Normalnoto i patolo{koto vo razvojniot period na li~nosta.** Prof. D-r Stojan Aleksievski, d-r med.sci, nevropsihijatar;
- **Decata i u~iliteto.** M-r Eli Makazlieva;
- **Socijalnata problematika i maloletni~kite brakovi.** Dr Qubica ^oneva;
- Psihologija na deca i mladi.** Dr Mihail Levenski;
- Mre`ata na centrite za socijalni raboti i sorabotka.** Dipl. soc. rab. Du{ko Minovski;
- **Komunikacija i predavawe niz referentna ramka na transakciona analiza vo potesna i po{iroka ramka niz sistemski semeen pristap.** Stanislav Petkovski psiholog-specijalist po medicinska psihologija;
- **Tehniki za re{avawe konflikti.** Dr. Xejn -USA;
- **Psiholo{kite karakteristiki na narkomani i postapka.** Dr

Ivan Tulevski;- **Deca so pre~ki vo psihofizi~kiot razvoj.** Prof.Dr up~o Ajdinski;-
Edukacija na edukatorite, Prof. Dr Gavril Kafexiski - psihijatar

ZAKLU^OK

YOY telefonot za deca i mladi (091 365-460) pri Prvata Detska Ambasada raboti od Oktomvri 1993 god. Vo tekot na 1993-1996 god. na ovoj telefon se javile vkupno 9368 deca i mladi. Od tie povici, 35% (3309) bile informativni (pra{awa, zablгодарuvawa, barawa informacii), a ostanatite 65% (6059) bile razgovori motivirani od odredeni problemi. Motivite za razgovor na telefonot naj~esto se odnesuvale na problemi vo me|upolovi odnosi , li~ni-intimni problemi, nasilstvo, zavisnosti, semejni, u~ili{ni, zdravstveni i dr. Od vkupniot broj (6059) razgovori, 76,5% ili 4639 bile deca od `enski pol. Spored vozrasnata struktura, 75% od javuva~ite bile na vozrast od 13 do 18 godini, ili poto~no 4559 razgovori bile vodeni so deca na ovaa vozrast.

Zaedni~ki karakteristiki na pove}eto deca i mladi se: osamenosta; ~uvstvoto na beznade`nost; nesigurnosta, prisustvoto na nasilstvo vo semejstvoto, ulicata, u~ili{teto, odnosite me|u polovi; zavisnosti; kaznuvawa ...

Trigodi{nata rabota na YOY telefonot za deca i mladi pri Prvata Detska Ambasada evidentno poka`uva deka e potrebno na decata i mladite vo Republika Makedonija da im se posveti pove}e vnimanie. Na{ata gri`a za dobroto na decata proizleguva od rasprostranetata pojava na zloupotrebi i nasilstva vrz niv i me|u niv samite. Evidentna e pojavata na kr{ewa na pravata na decata, nivna zloupotreba vo ekonomski, seksualni, politi~ki celi. Sekojdnevните direktni i indirektni kontakti so decata i vozrasnite i sledeweto na sostojbite so decata vo Makedonija i nadvor od nea, signaliziraat i predupreduvaat za rapidnoto opa|awe na kvantitetot i kvalitetot na emotivniot kontakt na mladite so neposrednata sredina (dom, u~ili{te, grupa na vrsnici). Ottuka i faktot {to decata i mladite polesno se odlu~uvaat za svojot problem da porazgovaraat so anonimno lice otkolku so konkretno lice od svojot `ivot.

